

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2020-4726
Den 8. juni 2020

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 16 (MOF B 113) stillet den 27. maj efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål nr. 16

"Vil ministeren kommentere henvendelsen af 25/5-20 fra Lejre Kommune om lokalpolitisk råderum i husdyrsager, jf. B 113 - bilag 4?"

Svar

Lejre Kommune giver i sin henvendelse af 25. maj 2020 til Miljø- og Fødevareudvalget udtryk for, at det som myndighed i husdyrsager ofte er udfordrende at imødekomme de mange hensyn ud fra en helhedsbetragtning, og at der reelt kun er et lokalpolitisk råderum på vurdering af landskabelige værdier.

En ændring af reguleringen, der giver kommunerne mulighed for at kunne meddele afslag alene ud fra en helhedsvurdering, hvor der f.eks. kan lægges vægt på, at man ikke ønsker yderligere husdyrproduktion i kommunen, vil skabe usikre rammer for erhvervet og for naboerne, og der vil kunne opstå store forskelle fra kommune til kommune. Jeg mener, det er et fornuftigt princip, at husdyrbrug skal behandles ens på tværs af kommunegrænserne, og det er også på denne måde, vi regulerer andre erhverv.

Lejre Kommune gør derudover opmærksom på, at der med ændringerne af husdyrreguleringen i høj grad er fjernet muligheder for en konkret vurdering, og at den konkrete vurdering i stedet er erstattet af generelle regler, som er bestemt af staten via afskæringskriterier. Kommunen bemærker, at det bevidste fravalg af lokalpolitisk råderum tydeligt er tilkendegivet i lovbemærkningerne fra ændringen af reguleringen i 2017, idet "miljø- og fødevareministeren så vidt muligt fastsætter regler om afskæringskriterier, tålegrænser, husdyrbrugs indretning og drift, tekniske løsninger, egenkontrolregler, krav til placering og udformning af bebyggelse m.v., med henblik på at kommunalbestyrelsen i mindre grad end i dag skal foretage konkrete vurderinger og fastsætte vilkår".

Det skal hertil bemærkes, at omfanget af de kommunale vurderinger er blevet begrænset ved ændringer af husdyrbrugloven i hhv. 2011 og 2017. Ved ændringen af husdyrbrugloven i 2011 blev kommunernes mulighed for at fastsætte særlige, lokale beskyttelsesniveauer for udledninger af især ammoniak fra husdyranlæg begrænset. Baggrunden for dette var, at der havde udviklet sig en meget uensartet praksis fra kommune til kommune, og der blev brugt meget tid på at etablere de lokale beskyttelsesniveauer. Omfanget af kommunernes vurderinger blev også begrænset med ændringen af loven i 2017, der hovedsageligt vedrørte kommunernes mulighed for at foretage konkrete vurderinger i forhold til udbringning af husdyrgødning på arealerne. Lovændringen betød, at beskyttelsesniveauerne for arealerne blev løftet helt ud af de konkrete afgørelser og overført til nationalt fastsatte generelle regler, så kommunerne ikke skulle foretage konkrete vurderinger i forhold til de arealer, hvor der

udbringes husdyrgødning. Bemyndigelsen til at fastsætte regler om afskæringskriterier, tålegrænser m.v. indeholdt i ændringen af husdyrbrugloven i 2017 er imidlertid kun i meget begrænset omfang blevet benyttet til at fastsætte regler, der begrænser den kommunale vurdering yderligere ved godkendelse af husdyrbrug. I forlængelse heraf vil jeg understrege, at kommunerne heller ikke før lovændringen i 2017 kunne afslå ansøgninger om udvidelse af husdyrbrug med lokale argumenter som f.eks. planlægningsmæssige hensyn, at en udvidelse ville genere for mange borgere, eller at man ikke ønskede flere grise i kommunen.

Lejre Kommune anfører herudover, at det er kommunalbestyrelsens oplevelse, at landbrugets strukturudvikling kalder på større mulighed for lokalpolitisk vurdering af nye projekter, og at landbruget lægger et større og større pres på omgivelserne med de fortsat voksende bedriftstyper.

Jeg er opmærksom på, at der kan være særlige problemstillinger, der knytter sig til de store husdyrbrug, og der har i den senere tid været en stigning i antallet af sager, hvor både borgere og kommuner udtrykker kritik af store husdyrbrug, herunder placeringen af dem. En del af henvendelserne har handlet om den sundhedsrisiko, der måske kan være forbundet med at bo tæt på husdyrbrug. Sundhedsstyrelsen har vurderet en meget omtalt hollandsk undersøgelse af endotoxiners påvirkning af naboernes sundhed. Sundhedsstyrelsens konklusion er, at denne undersøgelse ikke kan tages til indtægt for, at husdyrbrug medfører helbredsproblemer blandt naboerne. Jeg har dog efter anbefaling fra Sundhedsstyrelsen besluttet at igangsætte en fuldstændig gennemgang af de eksisterende videnskabelige undersøgelser af mulige sundhedsrisici for naboer til husdyrbrug.

Jeg synes, at det er fornuftigt at se hele problemstillingen i sammenhæng, og vil derfor i første omgang afvente resultatet af sundhedsundersøgelsen. Når resultatet af undersøgelsen foreligger, vil jeg vurdere, om den giver anledning til at kigge nærmere på reguleringen af store husdyrbrug og selvfølgelig tage de nødvendige konsekvenser i reguleringen, hvis det viser sig, at der er sundhedsrisici forbundet med at være nabo til husdyrbrug.

Lea Wermelin

/

Peter Hallenberg